

Veronese's De Bruiloft in Kana

Beschrijving

Het grootste schilderij in het Louvre, *De bruiloft in Kana* door *Paolo Veronese* overweldigt je op het eerste gezicht. Er zijn meer dan honderd figuren, en er is zoveel aan de hand, dat de kijker gemakkelijk in de war gebracht kan worden als hij voor het eerst naar dit meer dan levensgrote meesterwerk kijkt. Doe dit Bijbelse tafereel niet direct af als saai of moraliserend. Er zit veel meer achter dan op het eerste gezicht lijkt.

Veronese's *De bruiloft in Kana* hangt in de grootste kamer van het Louvre, de *Salle des États*, precies tegenover Leonardo's *Mona Lisa*. *De bruiloft in Kana* is een enorm schilderij, ongeveer 7 meter hoog en 10 meter breed.

Het is een van Veronese's beroemde grootschalige schilderijen gebaseerd op Bijbelse taferelen. De kunstenaar gebruikte deze feestelijke onderwerpen uit de Bijbel om de rijkdom en weelde van de Venetiaanse samenleving weer te geven.

Op het moment dat het werd geschilderd, waren de drie grootste Venetiaanse kunstenaars *Titiaan*, *Veronese* en *Tintoretto*, die rivalen waren, in afwachting van de opdrachten van de aristocratie en de rijke kloosterorden van Venetië.

Paolo Caliari werd in 1528 in *Verona* geboren. Hij stond bekend als Veronese, een bijnaam die is afgeleid van zijn geboortestad.

Veronese's schilderijstijl stond bekend om zijn palet van juweelachtige kleuren en de grootse schaal van de werken die hij voltooide voor Venetiaanse kloosters. Tot zijn beschermheren behoorden de geestelijkheid, Venetiaanse aristocratische families en zelfs de Doge zelf. Veronese maakte talrijke plafondschilderingen, zoals de ambitieuze *Triomf van Venetië* in het Dogenpaleis, geschilderd in 1585. Door de grote doeken met talrijke figuren kon de kunstenaar pronken met zijn beheersing van het componeren.

Bovendien maakte Veronese actief gebruik van de Venetiaanse liefde voor prachtige architectuur, en nam deze vaak op in zijn schilderijen. Veronese zet *De bruiloft in Kana* in een klassieke, paleisachtige binnenplaats. De hoofdfiguur, *Jezus*, wordt afgebeeld in het midden van de uitvoerig geconstrueerde

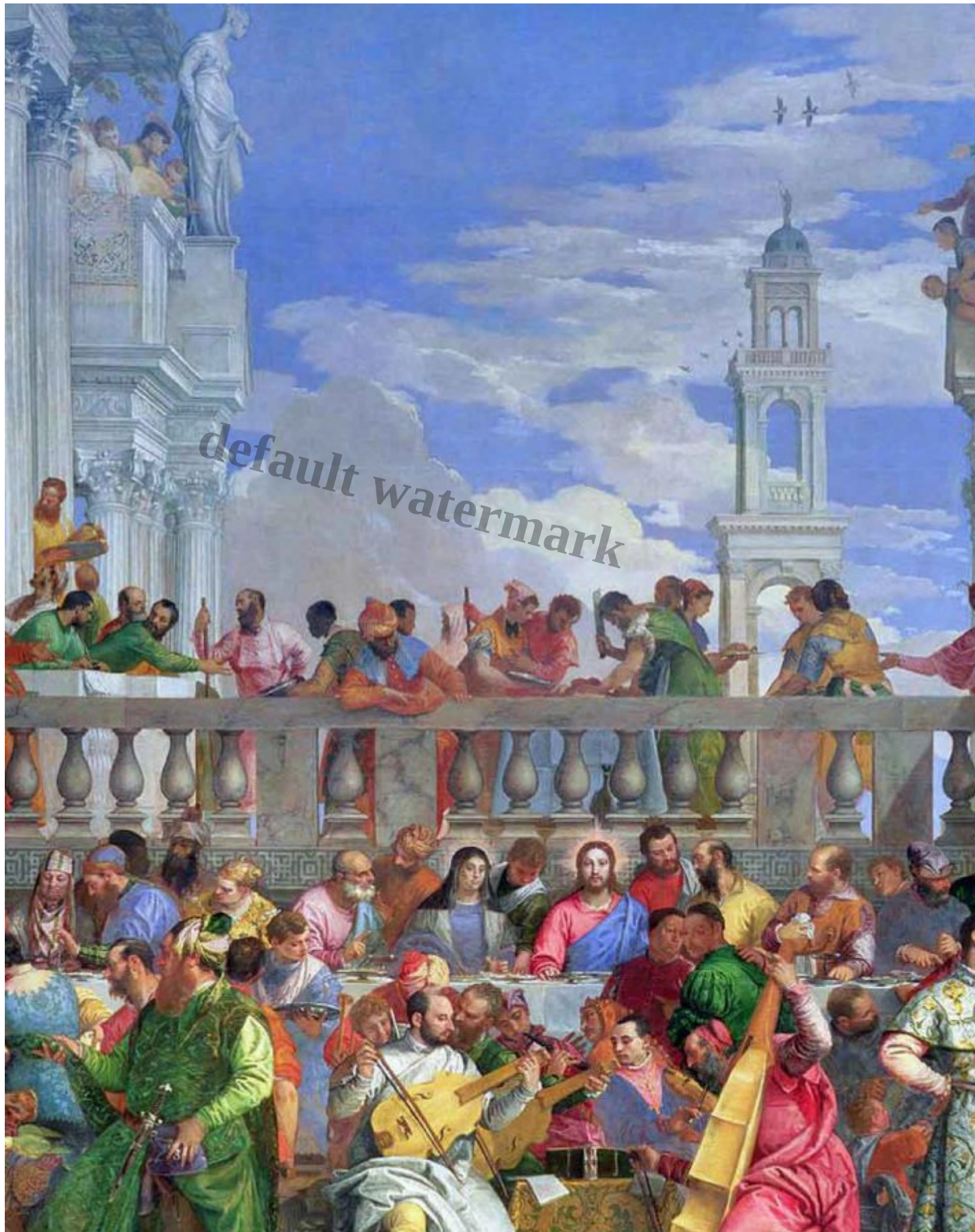
compositie, met architectonische details, sculpturen, interacterende gasten, drukke bedienden die het feest voorbereiden en serveren, en zelfs huisdieren, zoals de miniatuurhond op tafel. Alle elementen zorgen samen voor een rijk effect van praal, pracht en feest.

Dus, wat gebeurde er op de bruiloft in Kana en waarom is het belangrijk? Het onderwerp komt uit het Nieuwe Testament, meer precies uit het Evangelie van Johannes (Johannes 2:1-11). Het toont het eerste wonder van Jesus: het veranderen van water in wijn. Volgens Johannes werd Jezus samen met zijn discipelen en zijn moeder uitgenodigd voor een bruiloft.

Midden in de viering waarschuwde de moeder van Jesus hem voor het feit dat de wijn die voor het feest was bereid, op was. Omdat wijn een prominente rol speelde in de traditionele Joodse bruiloften, was het niet voorzien van voldoende wijn voor de gasten, vernederend voor de families van de bruid en bruidegom.

De wonderbaarlijke tussenkomst van Jesus redde niet alleen de viering, maar werd ook de eerste van talrijke wonderen die vaak in de kunst worden geportretteerd, zoals de genezing van de melaatse of de opwekking van *Lazarus* uit de dood.

default watermark

De bruiloft in Kana, detail, Veronese, 1563. Bron: Het Louvre, Parijs

Veronese's weergave van de bruiloft in Kana toont een spektakel van grootse en prachtige proporties. De centrale positie van Christus aan tafel verwijst naar de typische compositie van het *Laatste Avondmaal*. Dit verbindt het begin van Christus (zijn eerste wonder), met zijn einde (de avond van zijn verraad en arrestatie).

Naast deze theologische betekenis gebruikt Veronese dit onderwerp ook om de unieke positie van Venetië in de Christelijke wereld te benadrukken. In plaats van een oud Joods huwelijksfeest te tonen in een klein dorpje in Israël, koos Veronese ervoor om het feest in een Venetiaans paleis te organiseren. Het privé-familie-evenement wordt een weelderig Venetiaans banket. Er staan meer dan 100 figuren op het schilderij. Zoals in de meeste Veronese's *Feesten*, dragen de figuren hedendaagse mode, met zijde, stijve brokaten, volumineuze vouwen van stof en gouden borduurwerk.

De rijke materialen die de schilder afbeeldt, worden geleverd door de dure verven die de kunstenaar gebruikte. Het helderblauw op het schilderij is ultramarijn, gemaakt van het mineraal *lapis lazuli*. Deze edelsteen werd gewonnen in Afghanistan, door handelaren naar Venetië gebracht, en het pigment moest via een moeilijk proces worden gewonnen. Het duurste pigment, *lapis lazuli*, werd op een gegeven moment hoger gewaardeerd dan goud.

Daarom werd tijdens de Renaissance het gebruik van dit pigment specifiek opgesomd en berekend in het contract tussen schilder en beschermheer. Ultramarijn verschijnt op het gewaad van Christus en de lucht, maar weelderige blauwe tinten zijn ook royaal verspreid over het schilderij, gedragen door de gasten.

In *De bruiloft in Kana*, concentreert Veronese zich niet alleen op het presenteren van een Bijbels verhaal. Hij gebruikt het religieuze onderwerp om Venetië te laten zien als een zeer beschaafde en rijke samenleving. De pracht van de hedendaagse Venetiaanse setting benadrukt de kracht, welvaart en verfijnde, kosmopolitische cultuur van Venetië. Figuren in de menigte zijn gekleed in mooie zijde en oosterse gewaden, net zoals de tijdgenoten van Veronese ze op de pleinen van de Republiek Venetië droegen.

Toen het grootste deel van Europa nog met handen en messen at, had Venetië al vorken geïntroduceerd. De verfijnde cultuur van Venetië blijkt alle zintuigen aan te spreken. Er liggen lekkernijen op tafel om het smaak- en reukvermogen te prikkelen, de rijke fluwelen en zijde zorgen ervoor dat je de fijne stoffen wilt aanraken, en de muzikanten op de voorgrond staan op het punt de oren van de gasten te verrassen met muziek.

De op het schilderij afgebeelde glazen wijnbekers waren ook een zeldzaam goed waarvoor Venetië beroemd was. Op een moment dat glas nog ondoorzichtig was en zelfs toen al werd beschouwd als een zeldzame luxe, vonden Murano glasmakers een techniek uit voor de productie van *cristallo*, een soort helder glas dat leek op bergkristal.

De bruiloft in Kana, detail, Veronese, 1563. Bron: Het Louvre, Parijs

Venetië was ook een van de muzikale centra tijdens de *Renaissance*, waarbij veel Venetiaanse muzikanten werk vonden in de *Basiliek van San Marco*. Veronese zet een groep muzikanten op de centrale voorgrond van het schilderij, direct onder Christus. De muzikanten bespelen hedendaagse renaissance-instrumenten die in Israël niet zijn gebruikt, laat staan bestonden. Er zijn verschillende soorten altviolen, evenals een blaasinstrument, mogelijk een *cornetto*.

Veel geleerden zijn het erover eens dat Veronese een zelfportret en portretten van verschillende andere Venetiaanse schilders als muzikanten heeft opgenomen. De muzikant in het wit is Veronese zelf, terwijl de bebaarde muzikant in het rood Titiaan kan portretteren, en de jongere man in het blauw en rood in het midden Tintoretto kan zijn. Misschien was het een manier om de drie grootste Venetiaanse schilders van zijn tijd er bij te betrekken. *De bruiloft in Kana* portretteert de grootsheid van Venetië, die onvolledig zou zijn geweest zonder een verwijzing naar de fantastische kunst.

Er is ook een verbluffende architectuur zichtbaar. Op de voorgrond wordt de tafel geflankeerd door colonnades bekroond met balkons, ondersteund door elegante kolommen gemaakt van roze marmer. In het midden omlijsten statige *Korinthische* zuilen de ruimte aan beide zijden, en over het hele schilderij loopt een balustrade, die de voorgrond en de achtergrond netjes verdeelt.

De architectonische setting van Veronese is geïnspireerd door *Antonio Palladio*, een van de briljante architecten die de Venetiaanse architectuur in de 16e eeuw vorm gaven. Naast de talrijke luxueuze villa's aan de rand van Venetië, gebouwd voor de Venetiaanse aristocratie, was Palladio ook de auteur van het *Teatro Olimpico* in *Vicenza*. Gebouwd volgens de principes van perspectief geschetst door *Vitruvius*, toont het schilderij een ongelooflijke beheersing van perspectief bij het creëren van de illusie van ruimte en verre horizonden.

Palladio's invloed op de kunst van Veronese begon waarschijnlijk in 1560-61, toen Veronese fresco's voltooide voor *Villa Barbaro (Villa di Maser)*, een van de villa's gebouwd door Palladio voor Venetiaanse edelen.

Deze fresco's tonen een meesterlijke vermenging van schilderkunst met architectuur, waarbij geschilderde illusionistische effecten een naadloze voortzetting vormen van de structuur van het gebouw.

Deze verbinding met architecturale en theatrale ruimtes is typerend voor de Venetiaanse kunst van de 16e eeuw. Achtergronden rijk aan architecturale 'props' zijn te vinden in de kunst van Tintoretto, bijvoorbeeld in zijn *De verwijdering van het lichaam van Sint-Marcus* (1562-1566).

In *Het huwelijksfeest in Kana*, construeert Veronese zijn compositie op een manier die vergelijkbaar is met een theatrale setting. De achtergrond is van de voorgrond gescheiden door een balustrade, waardoor de kijker een glimp kan opvangen van de voorbereiding van het feest door de bedienden.

De actie van het verhaal speelt zich af op de voorgrond, waar de elegant gedekte tafel de meeste ruimte in beslag neemt. De gasten zijn schilderachtig gerangschikt op drie niveaus: de tafel, met de centrale figuren van *Jezus* en *Maria*, de bovenste balustrade waar bedienden het eten bereiden, en de balkons erboven, gevuld met nieuwsgierige toeschouwers.

De bruiloft in Kana blijft een imposant meesterwerk, dat, naast het Bijbelse onderwerp, het verhaal vertelt van de culturele betekenis, politieke invloed en luxe van Venetië. Veronese legt precies de dingen vast die Venetië zo machtig maakten:

- de kosmopolitische bevolking,
- verbindingen met het Oosten,
- de productie en handel in luxeartikelen,
- de oogverblindende kleur,
- levendigheid van de renaissancecultuur, en
- de hoge waarde die het hechtte aan de ontwikkeling van de kunsten.

Datum aangemaakt

2026/03/16